2021: ఏపీ హైకోర్టు:5741

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

మంగళవారం (మార్చి పదహారవ రోజు)

రెండు వేల ఇరవై ఒకటి

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయ శ్రీ జస్టిస్ డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు: 4796 ఆఫ్ 2021

మధ్య:

1. నరపిని చంద్రశేఖర్ ఎస్/ఓ నూకరాజు, వయస్సు 37 సంవత్సరాలు, ఓసీసీ అగ్రికల్చర్, ఆర్/ఓ D.No 4-24, కొత్తతలారి వారి పాలెం, అనకాపల్లి మండలం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం మొదటి అంతస్తు, న్యూ హెచ్ఓడీ భవనం ఇందిరాగాంధీ మున్సిపల్ స్టేడియం, ఎంజీ రోడ్డు విజయవాడ, ఆంధ్రప్రదేశ్ - 520010. దాని కార్యదర్శి ద్వారా ప్రతిస్పందన

2. కలెక్టర్ అండ్ డిస్ట్రిక్ట్ ఎలక్షన్ అథారిటీ విశాఖపట్నం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

3. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి, అమరావతి

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది: బొక్కా సత్యనారాయణ కమలా

ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది: కోర్టు ఈ కింది వ్యాఖ్యలు చేసింది: ఉత్తర్వులు

గౌరవనీయ జస్టిస్ డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

రిట్ పిటిషన్ నెం.4154; 4168; 4334; 4428; 4475; 4497; 4590; 4796 మరియు 4823

ఆఫ్ 2021 % 16 మార్చి, 2021

-

<u>డబ్ల్యు.పి.నెం.4154 ఆఫ్ 2021</u>

ఎ.టి.రత్న శేఖర్ రెడ్డి

... అర్జీదారు..

మరియు

రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘంతో పాటు మరో ఇద్దరు..

... ప్రతివాదులు..

పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ సి.వి.మోహన్ రెడ్డి శ్రీ వివేక్ చంద్ర శేఖర్

1, 2వ ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది - శ్రీ ఎస్.అశ్వనీ కుమార్, స్టాండింగ్

ఎస్ఈసీ తరఫు న్యాయవాది ^ 3వ ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది : పంచాయతీరాజ్ ప్రభుత్వ ప్లీడర్

4వ ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ టి.విష్ణుతేజ

5వ ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ ఇ. సాంబశివప్రతాప్

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1) (1984) 2 ఎస్ సిసి 656

2) (2007) 1 ALD 265

3) (2001) 6 ALD 136

4) (1996) 4 ALD 1241

5) (1970) 3 ఎస్ సిసి 147

6) (2013) 10 ఎస్ సిసి 1

7) (2020) 6 ఎస్సిసి 548

8) 1995 (1) ALT 204

9) (2004) 3 ALD 196

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

రిట్ పిటిషన్ నెం.4154; 4168; 4334; 4428; 4475; 4497; 4590; 2021 లో 4796 మరియు 4823

సాధారణ ఆర్డర్:

హాజరైన న్యాయవాదులందరి సమ్మతితో రిట్ పిటిషన్లను స్వయంగా విచారణకు స్వీకరించారు. 2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4154లో పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వివేక్ చంద్ర శేఖర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది సి.వి.మోహన్రెడ్డి వాదనలు వినిపించారు.

అన్ని రిట్ పిటిషన్లలో సవాలు ఒకేలా ఉంటుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పంచాయతీ, జిల్లాపరిషత్ తదితరాలకు జరిగిన ఏకగ్రీవ ఎన్నికలను పునఃసమీక్షించాలని రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం 18.02.2021న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులకు ఇది విరుద్ధం. 18.02.2021 నాటి ప్రొసీడింగ్స్ (రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం జారీ చేసింది) అభ్యర్థుల నుంచి నామినేషన్ల బలవంతపు ఉపసంహరణలు మొదలైన కేసులను విచారించాలని జిల్లా కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు జారీ చేసింది, వారు స్పష్టమైన ఫిర్యాదుతో పాటు కొన్ని సహేతుకమైన ఆధారాలను ఇచ్చారు. రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుంచి అందిన ఫిర్యాదుల ఆధారంగా రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఈ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

అభ్యర్థి ఉపసంహరణకు చివరి తేదీ 14.03.2020 అని లీడ్ తీసుకున్న సీనియర్ కౌన్సెల్ అభిప్రాయపడ్డారు. అయితే కోవిడ్ కారణంగా ఎన్నికలు వాయిదా పడగా, ఆ తర్వాత 2021లో ఈ ప్రక్రియను పునఃప్రారంభించారు. ఈ కేసులో పిటిషనర్ తాను ఎన్నికైనట్లు ధ్రువీకరణ పత్రం -10 జారీ చేశారని ఆయన గుర్తు చేశారు. అనంతరం 14.03.2020న ఫారం-29లో పిటిషనర్ను ఎన్నికైనట్లు అధికారికంగా ప్రకటించారు. దీని తర్వాత రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం అఫీషియోగా మారుతుందని, ఆయనకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకునే అధికారం లేదని సీనియర్ న్యాయవాది వాదిస్తున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీరాజ్ (ఎన్నికల నిర్వహణ) నిబంధనలు-2006 (సంక్షిప్తంగా "రూల్స్-2006") పై ఆధారపడి, రూల్స్ 4 నుండి 16 వరకు నిర్దేశించిన మొత్తం ప్రక్రియను ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చాడు. ఈ నియమాల ద్వారా న్యాయస్థానాన్ని తీసుకెళ్లడం ద్వారా, ఇది ఈ అంశంపై స్వీయ నియంత్రణ కోడ్ అని సీనియర్ న్యాయవాది వాదించారు. 2006 రూల్స్ లోని రూల్ 16(2)లో సీనియర్ కౌన్సెల్ ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

16(2) చెల్లుబాటు అయ్యే అభ్యర్థి ఒక్కరే ఉంటే రిటర్నింగ్ అధికారి వెంటనే ఫారం-1లో ఆ అభ్యర్థి ఎన్నికైనట్లు ప్రకటించి రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి, ఎన్నికల అధారిటీకి, జిల్లా ఎన్నికల అధారిటీకి పంపాలి.

అందువల్ల రూల్ 16(2) ప్రకారం రిటర్నింగ్ అధికారికి ఒక అభ్యర్థి ఎన్నికైతే వెంటనే ఎన్నికలను ప్రకటించి ఎన్నికల అథారిటీకి పంపడం తప్ప మరో మార్గం లేదని ఆయన వాదించారు. రూల్ 16 (ఏకగ్రీవం) కింద అభ్యర్థిని ప్రకటించిన వెంటనే లేదా రూల్ 62 కింద పోటీ చేసిన వెంటనే ఫారం-29లో ఎన్నికల ధ్రువీకరణ పత్రం ఇవ్వాలని రూల్ 63ను ఆయన కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఆ తర్వాత ఎవరైనా ఏ కారణం చేతనైనా బాధపడితే పంచాయతీరాజ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 233 ప్రకారం ఎన్నికల పిటిషన్ దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుందని సీనియర్ న్యాయవాది వాదించారు.ఫిర్యాదులోని నిజానిజాలను తోసిపుచ్చుతూ, ఎన్నికలను చెల్లనిదిగా ప్రకటించే అధికారం ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ కు లేదని, ఎన్నికల వల్ల నష్టపోయిన ఎవరైనా ట్రిబ్యునల్ ను ఆశ్రయించాల్సిందేనని వాదించారు. ఎన్నికల ట్రిబ్యునళ్ల కోసం 1995లో రూపొందించిన నిబంధనలను ఆయన ప్రస్తావించారు. ఎ.సి.జోస్ వర్సెస్ శివన్ పిళ్లై, ఇతర సీనియర్ న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం విగ్రహం/ నిబంధనలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరించజాలదని వాదించారు. శాసనం/ నియమం నిశ్శబ్దంగా ఉంటేనే రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం పరిస్థితులకు అనుగుణంగా వ్యవహరించగలదని ఆయన పేర్కొన్నారు.

16.03.2020 నాటి కొన్ని అంశాలను ఒరిజినల్గా చూపించకుండా అఫిడవిట్లో పేర్కొన్న అంశాల ఆధారంగా రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం విగ్రహానికి విరుద్ధంగా వ్యవహరించాలని భావించిందని ఆయన దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్లో పేర్కొన్నారు. అఫిడవిట్ లో పేర్కొన్న వాటిని సాక్ష్యాలుగా పరిగణించలేమని ఆయన పేర్కొన్నారు. పలమంద ప్రభాకర్, ఓఆర్ ఎస్ లలో రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం, హైదరాబాద్, ఏపీ, ఓఆర్ ఎస్ 2, రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం, మరో ముగ్గురు న్యాయమూర్తులు ఇలాంటి కేసుల్లో సరైన పరిష్కారం కేవలం ఎన్నికల పిటిషన్ మాత్రమేనని తీర్పునిచ్చారని గుర్తు చేశారు. అన్ని జిల్లాల్లో తటస్థ ఎన్నికల పరిశీలకులను కూడా నియమించామని, వారి నుంచి ఎలాంటి నివేదిక రాకపోవడం జోక్యం చేసుకోవాల్సిన ఫిర్యాదులు లేవని స్పష్టం చేశారు. శాసనం లేదా రూల్ మౌనంగా ఉంటేనే రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం తన ప్లీనరీ అధికారాలను ఉపయోగించగలదని ఆయన పునరుద్ఘాటించారు. నిబంధనల్లోని భాషను, ముఖ్యంగా రూల్స్-2006లోని రూల్ 16ను బట్టి ఫలితాలను తక్షణమే ప్రకటించాలని, అభ్యర్థిని

ప్రకటించిన వెంటనే ప్రకటించాలని రూల్ 63లో పేర్కొన్న నేపథ్యంలో రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి అభ్యర్థిని 'ఎన్నికైన' వ్యక్తిగా ప్రకటించడం తప్ప మరో మార్గం లేదని సీనియర్ న్యాయవాది వాదించారు. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఏ కారణం చేతనైనా సమీక్ష సాధ్యం కాదని స్పష్టం చేశారు.

పిటిషనర్లు లేదా వారి వార్డులు, నియోజకవర్గాలకు సంబంధించి రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి ఎలాంటి ఫిర్యాదు లేదని 2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4168లో శ్రీ వి.ఆర్.ఎన్.ప్రశాంత్ వాదించారు. పిటిషనర్లు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న చిత్తూరులో కాకుండా కర్నూలు, కడపలో మాత్రమే బెదిరింపులు ఉన్నాయని కౌంటర్లో పేర్కొన్నారు. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి ఉన్న పర్యవేక్షణ, నియంత్రణ అధికారాలు వివాదాల పరిష్కారానికి వర్తించవని ఆయన వాదించారు. చట్టం ప్రకారం మోసం, బలవంతం వంటివి జరిగితే వాటిని స్పష్టంగా విచారించి రుజువు చేయాలని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఇది సమర్థ న్యాయస్థానం మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అంశం. మిగతా అన్ని విషయాల్లోనూ ఆయన అనుభవజ్ఞులైన సీనియర్ కౌన్సెల్ సమర్పణలపై ఆధారపడతారు.

2021 డబ్ల్యు.పి.నెం.4428 లో, పండిత న్యాయవాది శ్రీ జి.ఆర్.సుధాకర్, ఏకగ్రీవ ఎన్నికలు ఉన్నంత మాత్రాన గడియారాన్ని తిరిగి సెట్ చేయడం సాధ్యం కాదని వాదించారు. ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న మోసం, బలవంతం మొదలైన అంశాలను జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయించలేరని, ఇలాంటి తీవ్రమైన అంశాలను తేల్చడానికి పూర్తి స్థాయి కోర్టు విచారణ అవసరమని ఆయన పేర్కొన్నారు. కేవలం ఫిర్యాదుల ఆధారంగానే వెనక్కి తగ్గుతారని ఆయన వాదిస్తున్నారు.

2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4475లో శ్రీ శివప్రసాద్ రెడ్డి ప్రత్యక్షమై వాదించారు. తనకు ముందున్న సీనియర్ న్యాయవాది, ఇతరుల వాదనలను స్వీకరించి చివరకు ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం పక్షపాత వైఖరిని అవలంబించిందని పేర్కొన్నారు.

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వి.ఆర్.రెడ్డికొవ్వూరి 2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4497లో వాదనలు వినిపించారు. ఆయన సీనియర్ కౌన్సెల్ యొక్క వాదనలను స్వీకరిస్తాడు. పిటిషనర్ కేసులో నిర్దిష్టమైన ఫిర్యాదు ఏదీ లేదని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఫారం-10 జారీ చేసిన తర్వాత ఎన్నికల ప్రకటన జారీ చేసే లాంఛనప్రాయమే మిగిలి ఉందని ఆయన వాదించారు. పలమండ ప్రభాకర్ కేసును, విశాఖ పోర్టు ట్రస్ట్ చైర్మన్ విశాఖ వర్సెస్ ఎల్లప్పలనాయుడు 4ను ఆధారం చేసుకుని రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఇప్పుడు మళ్లీ వాస్తవాలపై విచారణ కోరజాలదని వాదించారు.

2021 డబ్ల్యు.పి.నెం.4796 లో శ్రీ బి.సత్యనారాయణ కనిపిస్తారు. పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది వాదనను కూడా ఆయన అంగీకరించారు.

రాష్ట్రం తరఫున అడ్వొకేట్ జనరల్ వాదనలు వినిపించారు. అభ్యర్థులను బలవంతం చేయడానికి మోసం, బలవంతం మొదలైన వాటిని ఉపయోగించారని అనుభవపూర్వకంగా అధ్యయనం చేసి నిష్పాక్షిక నిర్ణయానికి రావడానికి రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషన్ వద్ద తగిన, సరైన ఆధారాలు లేవని ఆయన అన్నారు. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం వద్ద ఉన్న డేటాను ఈ కోర్టు అభినందించడానికి వీలుగా డేటాను, ఫిర్యాదులను నేటికీ బహిర్గతం చేయడం లేదనేది ఆయన వాదన. కొన్ని ఏకగ్రీవ ఎన్నికలు జరిగినంత మాత్రాన అవి మోసాలకు ప్రేరేపించబడ్డాయని చెప్పలేమని అడ్వొకేట్ జనరల్ వాదించారు. 2006 రూల్స్ లోని రూల్ 99ను, నామినేషన్ పిలిచినప్పటి నుంచి ఫలితాలు ప్రకటించే వరకు ఎన్నికలకు సంబంధించిన ఎలాంటి పిటిషన్లను రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం స్వీకరించరాదని స్పష్టంగా పేర్కొన్న నిబంధనను ఆయన కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఇటువంటి కేసులను సమర్థ అధికార పరిధి గల కోర్టు మాత్రమే నిర్ణయిస్తుందని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. పంచాయతీరాజ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 233 ప్రకారం ఏ ఎన్నికనైనా ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారానే ప్రశ్నించవచ్చని చెప్పారు. అందువల్ల ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకుని సంబంధిత పక్షాలకు ఫిర్యాదు ఉంటే ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ ను ఆశ్రయించేలా ఆదేశించాలని ఆయన కోరారు.

రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం తరఫున స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ ఎన్.అశ్వనీకుమార్ వాదనలు వినిపించారు. మోసం, బలవంతం వంటి ఆరోపణలు వచ్చినప్పుడు రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం మౌన ప్రేక్షకుడిగా ఉండకూడదని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. పర్యవేక్షణ, నియంత్రణ, ఆదేశాలు మొదలైన అధికారాలు ఈ అంశానికి కూడా వర్తిస్తాయన్నది ఆయన వాదన. రాజ్యాంగ అథారిటీగా రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం వ్యవహరించాల్సిన బాధ్యత ఉందని స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ పేర్కొన్నారు. ఉత్తర్వుల్లోని 13వ పేరాను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే లేఖలో లేవనెత్తిన మిగతా అంశాలను పరిశీలించవచ్చని ఆయన వాదిస్తున్నారు. ప్రజల నుంచి వచ్చే ఫిర్యాదులకు సంబంధించి డేటాను సేకరించే అవకాశాన్ని జిల్లా కలెక్టర్లకు ఇచ్చారన్నారు. అంతిమంగా, విచారణ పరిధి నిజమైన ఫిర్యాదులు మరియు అధికారులు మరియు సిబ్బంది తీసుకున్న చర్యలకు పరిమితం కావచ్చని అనుభవజ్ఞులైన స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ నివేదించారు. ఇలాంటి సందర్భాల్లో విచారణ జరిపితే భవిష్యత్తులోనైనా స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలకు వీలవుతుందని ఆయన వాదన. స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక పోలింగ్ అనే రాజ్యాంగ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి ఎన్నికల ప్రక్రియను మెరుగుపరచడానికి వెలువడే వాస్తవాలను ఉపయోగించవచ్చని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం పక్షపాతంతో వ్యవహరించడం లేదని, స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలను చూడటానికే ఆసక్తి చూపుతోందని పునరుద్ఘాటించారు.

ఇంప్లీడ్ పిటిషనర్ (2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4154లో 2021 ఐ.ఎ.నెం.4) శ్రీ ఇ.సాంబశివప్రతాప్ వాదనలు వినిపిస్తూ క్షేత్రస్థాయిలో ఎన్నడూ లేని విధంగా బెదిరింపులు వస్తున్నాయని, ఫిర్యాదులు వచ్చినా రాష్ట్ర పోలీసులు కూడా చర్యలు తీసుకోవడం లేదని, అందుకు విరుద్ధంగా ఫిర్యాదుదారులపై చర్యలు తీసుకుంటున్నారని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, పిటిషనర్ కు ఈ విర్ట్ లో చేరడం తప్ప మరో మార్గం లేదని, అందువల్ల వారి ప్రత్యర్థుల విచక్షణారహితమైన మరియు అధిక ప్రవర్తన గురించి ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకురావాలని ఆయన వాదించారు. స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలు రాజ్యాంగ లక్ష్యమని, 'పర్యవేక్షక' అధికారం శూన్యం కాదని, ఈ ప్రాంతాలను కూడా కవర్ చేయాలని ఆయన వాదించారు. పరిస్థితిని రుజువు

చేయడానికే విచారణ పరిమితమైందని ఆయన అన్నారు. రూల్స్-2006లోని రూల్ 7 ప్రకారం పరిస్థితి అనుకూలిస్తే రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఎన్నికల కార్యక్రమాన్ని మార్చవచ్చని వాదించారు.

మరో ఇంప్లీడ్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ టి.విష్ణుతేజ (2021 డబ్ల్యు.పి.నెం.4154 లో ఐ.ఎ.నెం.3 ఆఫ్ 2021) తన క్లయింట్ అపహరణకు గురైన అభ్యర్థి అని, అతన్ని నామినేషన్ దాఖలు చేయకుండా అడ్డుకున్నారని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల పిటిషనర్కు పిటిషన్ దాఖలు చేసే హక్కు ఉందని వాదించారు. ప్రారంభించిన విచారణను ఆపకూడదని, నిర్ధారణలు, నిర్ధారణలను బట్టి స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలు జరిగేలా తగిన చర్యలు తీసుకోవచ్చని ఆయన వాదించారు.

2021 ఐఏఏ నెం.2లో 2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4168లో నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వర్లు పిటిషనర్ తరఫున వాదనలు వినిపించారు. పిటిషనర్లను నామినేషన్ వేయకుండా అడ్డుకున్నారని ఆయన వాదించారు. ఈ కేసులో ఎఫ్ఐఆర్ కూడా నమోదైందని, అయితే చాలా తక్కువ శాతం ఫిర్యాదులు పోలీసులు నమోదు చేశారని, మిగిలిన వాటిని పోలీసులు పట్టించుకోలేదని ఆయన వాదించారు. మాజీ ఎమ్మెల్యే వంటి వీఐపీ ప్రమేయం ఉన్నప్పుడు మాత్రమే పోలీసులు ఫిర్యాదులు నమోదు చేస్తున్నారు తప్ప ఇతరుల కేసుల్లో మాత్రం ఆయన చెప్పిన విధంగా ఫిర్యాదులు నమోదు చేయడం లేదు. కాబట్టి ఈ కోర్టు లేదా రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషన్ ముందు ఉన్న ఫిర్యాదులు వాస్తవ సమస్యలో చాలా తక్కువ శాతం అని ఆయన వాదించారు. విచారణ కొనసాగించాలని ఆయన కోరారు.

సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సి.వి.మోహన్ రెడ్డి వాదిస్తూ, ఒక ఓటరు లేదా అభ్యర్థి కూడా ఎన్నికల పిటిషన్ దాఖలు చేయవచ్చని వాదించారు. 1995 రూల్స్ లోని రూల్ 2 ప్రకారం ఓటరు కూడా ఎన్నికలను సవాలు చేయవచ్చు. సెక్షన్ 211 (2) ఆధారంగా సీనియర్ న్యాయవాది అవినీతి పద్ధతుల్లో అభ్యర్థులకు లేదా ఓటరుకు బెదిరింపులు ఉన్నాయని వాదించారు. ఆయన దృష్టిలో అనవసరమైన ప్రభావానికి నిర్వచనంలో లేవనెత్తిన అంశాలు ఉన్నాయి. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం జారీ చేసిన మొత్తం లేఖను పక్కన పెట్టాలని ఆయన వాదించారు.

ముగింపులు: 2021 యొక్క డబ్ల్యుపి నెం.4168 లో ఇంప్లీడ్ అప్లికేషన్లు 2021 యొక్క ఐ.ఎ.నెం.2; 2021 డబ్ల్యూపీ నెం.4154లోని I.A.No 3, 4వ తేదీలకు అనుమతి ఉంది. సవరణలు చేపట్టాలని కార్యాలయాన్ని ఆదేశించారు. ఈ న్యాయస్థానం అన్ని విజ్ఞులైన న్యాయవాదుల వాదనలు విన్న తరువాత, పిటిషనర్లు చేసిన వాదనలు మరియు వ్యక్తం చేసిన ఆరోపణలతో కలత చెందిందని మరియు కలత చెందిందని మొదట్లోనే చెప్పవలసి ఉంటుంది. అయితే ఈ దశలో రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్ ను విచారించిన ఈ కోర్టు ఈ వివిధ ఫిర్యాదుల్లో నిజానిజాలు లేదా ఇతరత్రా తీర్పును వెలువరించే స్థితిలో లేదు. స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికల నిర్వహణ కేవలం శూన్యం కాదని, న్యాయపరంగా గుర్తించిన రాజ్యాంగ లక్ష్యమని వాస్తవం. రంపకవి రాయప్ప బెళగాలి వర్సెస్ బి.డి.జట్టి అండ్ ఓర్స్, పీపుల్స్ యూనియన్ ఫర్ సివిల్ లిబర్టీస్, మరో వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, మరో 6 కేసుల్లో ఎన్నికల ప్రక్రియ స్వచ్ఛతను పరిరక్షించాలని, స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలు అవసరమని సుప్రీంకోర్టు ఒకటి కంటే ఎక్కువ సందర్భాల్లో అభిప్రాయపడింది.

రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషన్ అధికారాల విషయానికొస్తే చట్టం బాగానే ఉంది. ఎన్నికలకు సంబంధించినంత వరకు ఇది అధికార నిల్వ. విగ్రహం లేదా నిబంధనలు నిశ్శబ్దంగా ఉంటే రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం తన వద్ద ఉన్న అధికారాలను ఉపయోగించి స్వేచ్ఛగా, నిష్పక్షపాతంగా ఎన్నికలు జరిగేలా చూడవచ్చు. వాస్తవ పరిస్థితులను బట్టి నిర్ణయాలు తీసుకుని, పరిస్థితులకు అనుగుణంగా తగిన ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు. అయితే ఈ కేసులో ప్రధానంగా లేవనెత్తిన ప్రధాన అంశాలు (ఎ) బెదిరింపులు, బలవంతం మొదలైనవి, అవి సంభావ్య అభ్యర్థులకు వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించబడతాయి, దీని ద్వారా వారు నామినేషన్లు దాఖలు చేయకుండా నిరోధించబడ్డారు మరియు (బి) నామినేషన్లను ఉపసంహరించుకోమని అభ్యర్థులను బలవంతం చేయడం. నామినేషన్ల ఉపసంహరణకు ఫోర్జరీలు, తప్పుడు సంతకాలు తదితరాలను వాడుకుంటున్నారని ఆరోపించారు. దీంతో జిల్లాల్లో ఏకగ్రీవ ఎన్నికలు జరుగుతాయి. అందువల్ల రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఈ బలవంతపు/ఒత్తిళ్లను పరిశీలించాలని నిర్ణయించింది. అభ్యర్థులు డాక్యుమెంటరీ డేటా తదితరాలతో కలెక్టర్, జిల్లా ఎన్నికల అధికారులకు ఫిర్యాదులు సమర్పించే

అవకాశం కల్పించింది. బలవంతపు ఉపసంహరణలకు గురైన వారి నామినేషన్లను పునరుద్ధరించడానికి కలెక్టర్లు, జిల్లా ఎన్నికల అధికారులకు అధికారం ఇవ్వాలని పేరా-13లో కమిషన్ నిర్ణయించింది. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం తీరు అభినందనీయం, ప్రశంసనీయం. కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఈ దశలో రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం జోక్యానికి వ్యతిరేకంగా రూల్ పొజిషన్ ఉందనేది వాస్తవం. 2006 రూల్స్ లోని రూల్ 99 ప్రకారం నామినేషన్ పిలిచినప్పటి నుంచి ఫలితాలు వెలువడే వరకు ఎన్నికలకు సంబంధించి ఎలాంటి పిటిషన్లను రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం స్వీకరించరాదని స్పష్టం చేసింది. అటువంటి కేసులను సమర్థవంతమైన అధికార పరిధి కలిగిన కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది. ప్రస్తుత నిబంధన 99(1)లోని నియమానికి మినహాయింపును ఇస్తుంది, ఇది నిబంధనల వివరణకు సంబంధించి ఏదైనా ప్రశ్నపై నిర్ణయం తీసుకునే తుది అధికారాన్ని రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి ఇస్తుంది. ప్రస్తుత నిబంధన రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం అధికారాలపై ఉన్న పరిమితులను కూడా వివరిస్తుంది. అటువంటి కేసులన్నీ సమర్థ అధికార పరిధి గల కోర్టు మాత్రమే నిర్ణయించాలని స్పష్టంగా పేర్కొంది. అందువల్ల మోసం, బలవంతం, బెదిరింపులు మొదలైన ఆరోపణలు దర్యాప్తు విలువైనవని రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం అభిప్రాయపడినప్పటికీ, ఈ కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం, ఫలితాల ప్రకటనలో లేదా వాటి అధికారిక ప్రకటనలో జోక్యం చేసుకునే అధికారం రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి లేదు. ఎన్నికలు పూర్తయిన తర్వాత, 1994 చట్టంలోని సెక్షన్ 233 ప్రకారం, కోర్టు / ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ మాత్రమే వివాదాన్ని నిర్ణయించగలదు. శ్రీ ఇ.సాంబశివప్రతాళి ద్రావిడమున్నేత్ర ఖజాగం వర్సెస్ సెక్రటరీ, గవర్నర్ సెక్రటేరియట్ మరియు ఇతరులను ఉద్దేశించి, రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి అధికారం ఉందని వాదించారు. వాదనలు అప్పీలుగా కనిపిస్తున్నప్పటికీ న్యాయపరమైన పరిస్థితులు, వివాదానికి వర్తించే నిబంధనల దృష్ట్యా ఎన్నికల ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత డీ నోవో విచారణ జరపాలని కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి లేదని ఈ హైకోర్టు తేల్చిచెప్పింది. అంతేకాక, మోసం, బలవంతం, ఒత్తిడి వంటి ఆరోపణలు స్పష్టమైన మరియు సహేతుకమైన సాక్ష్యాలు అవసరమయ్యే విషయాలు. ఈ కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం, ఒక న్యాయాధికారి యొక్క శిక్షణ పొందిన న్యాయ మనస్సు మాత్రమే ఈ సమస్యలను ఉత్తమంగా నిర్ణయించగలదు. సీనియర్

కౌన్సెల్ శ్రీ సి.వి.మోహన్ రెడ్డి మరియు వి.ఎన్.ప్రశాంత్ ఇద్దరూ ఎ.సి.జోస్కేస్ (1 సుప్ర)పై ఆధారపడతారు. ఎటువంటి చట్టం లేదా నియమం లేనప్పుడు, కమిషన్ పనిచేయడానికి స్వేచ్ఛ ఉందని, కానీ చట్టం లేదా నియమం ఉన్న చోట, కమిషన్ చట్టం లేదా నిబంధనలను అధిగమించజాలదని నిర్ధారణలలో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. పలమండ ప్రభాకర్ కేసులో ఈ కోర్టు సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పును (2 సుప్ర) కూడా ఉదహరించారు. ఈ సందర్భంలో కూడా నకిలీ ఎన్నికల ఫారాలు మొదలైన వాటిపై జిల్లా కలెక్టర్లకు నివేదికలు అందాయి. ఈ అంశంపై మొత్తం చట్టాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న విజ్ఞులైన న్యాయమూర్తి వివాదాస్పద ప్రశ్నల విచారణను రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ చేపట్టలేరని, ఎన్నికల పిటిషన్ లో తేల్చాల్సిన వాస్తవ వివాదాన్ని పరిశీలించడానికి న్యాయనిర్ణేత సంస్థ పాత్రను చేపట్టలేమని నిర్ధారణకు వచ్చారు. ఫలితాల ప్రకటన తర్వాత, పెద్ద ఎత్తున ఫోర్జరీ తదితర ఫిర్యాదులు జిల్లా కలెక్టర్లకు అందిన నేపథ్యంలో రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం జోక్యం చేసుకోజాలదని స్పష్టం చేసింది. డివిజన్ బెంచ్ తీర్పులో.. రవీందర్ రెడ్డి వర్సెస్ ఎలక్షన్ కమిషన్ 8 ఉపసంహరణకు చివరి తేదీ 11.11.1994. 08.11.1994 న ఒక అభ్యర్థి కిడ్నాప్ చేయబడ్డాడు. 09.11.1994న అతడి ఆచూకీ లభించింది. దీనిపై పోలీసు సూపరింటెండెంట్ 10.11.1994 నాటికి నివేదిక ఇచ్చారు. ఆ తర్వాత రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఎన్నికలను రద్దు చేయాలని సిఫారసు చేసింది. అదేవిధంగా కె.నాగేశ్వరరావు వర్సెస్ ఎ.ఆంజనేయరెడ్డి కేసులో 16.02.2004న ఎన్నికల సభ జరగాల్సి ఉందని డివిజన్ బెంచ్ గుర్తించింది. 11.02.2004 న కిడ్నాప్ ఫిర్యాదులు అందాయి మరియు 12.02.2004 న ఎన్నికల సమావేశం వాయిదా పడింది. దీంతో ఈ రెండు నిర్ణయాల్లోనూ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం 'ఎన్నికలు' పూర్తికాకముందే వ్యవహరించింది. చర్యను సమర్థించారు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో నామినేషన్ల ఉపసంహరణ తదితర అంశాలపై విచారణ జరపాలని ఆదేశించడంతో ఏకగ్రీవ ఎన్నిక జరిగింది. దీంతో ప్రస్తుత పరిస్థితులు భిన్నంగా ఉన్నాయి.

అందువల్ల ఈ లేఖ వెనుక ఉన్న ఆలోచన, ఉద్దేశం ప్రశంసనీయమే అయినప్పటికీ, ఈ కేసుల్లో ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న చట్టపరమైన వైఖరి ప్రశంసనీయమని చెప్పడానికి ఈ కోర్టుకు ఎటువంటి సంకోచం లేదు. ఇలాంటి ఫిర్యాదులు మోసం

జరిగినట్లు నిర్ధారణకు వచ్చినా జోక్యం చేసుకుని ఎన్నికలను రద్దు చేసే అధికారం రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి లేదని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. చట్టం ప్రకారం ఏర్పాటైన ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ కు మాత్రమే ఈ అధికారం ఉంటుంది. వాస్తవానికి రూల్ 66 ప్రకారం ఫలితాలు వెలువడే వరకు రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి ఎలాంటి ఫిర్యాదులు చేయకూడదు. అందువల్ల, ఉదహరించబడిన కేసు చట్టం మరియు దాని చట్టపరమైన స్థితి దృష్ట్యా, ఎన్నికల ప్రక్రియ ముగిసిన తర్వాత మరియు అధికారిక ప్రకటనలు ఇవ్వబడిన / ఇవ్వబోతున్న తర్వాత ఈ వివాదాస్పద ప్రశ్నలను రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం లేదా జిల్లా కలెక్టర్లు మొదలైనవారు నిర్ణయించలేరు.

ఈ లేఖలోని 13వ పేరాను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలు జరిగేలా విధానపరమైన ఇబ్బందులు, ఆచరణాత్మక ఇబ్బందులను సరిదిద్దడానికి 'సమాచారం సేకరించాలి' అని మాత్రమే సూచించే మిగిలిన లేఖను ఉపయోగించవచ్చని రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం తరఫు సీనియర్ స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ వాదించారు. ఈ కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం ఇది అనుమతించబడుతుంది. రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం సేకరించిన సమాచారం భవిష్యత్ మార్గనిర్దేశనం/ భవిష్యత్ ఎన్నికలకు ఉపయోగపడితే అలాంటి విచారణను కొనసాగించవచ్చు. ఇటువంటి కేసుల్లో విచారణల కొనసాగింపునకు ఈ కోర్టు ఇచ్చిన అనుమతి కేవలం రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘానికి అభివృద్ధి కోసం ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి, లోటుపాట్లను తొలగించడానికి, అవసరమైతే స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికల నిర్వహణలో ఆశించిన విధంగా వ్యవహరించని అధికారులు, సిబ్బందిపై చర్యలు తీసుకోవడానికి వీలు కల్పించడానికి మాత్రమే. అయితే అధికారులపై ఇలాంటి చర్యలు ప్రస్తుతమున్న నియమనిబంధనల ప్రకారమే ఉంటాయి. ఈ డేటాను, విచారణను రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం స్వయంగా లేదా కేంద్ర ఎన్నికల సంఘానికి లేదా చట్టాలు, నిబంధనల సవరణ కోసం చట్టసభలు/ పార్లమెంటుకు బదిలీ చేయడానికి ఉపయోగించుకోవచ్చు. స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక ఎన్నికలే ప్రజాస్వామ్యానికి పునాది అని భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం పదేపదే చెబుతున్నప్పటి నుంచి ఈ సూచన జరుగుతోంది. నిష్పక్షపాతంగా విధులు నిర్వర్తించని అధికారులు/ సిబ్బందిని సుప్రీంకోర్టు కూడా స్పష్టంగా

ఖండించింది. ఈ లక్ష్యసాధనకు రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో సేకరించిన సమాచారాన్ని వినియోగించుకోవచ్చు.

వ్యక్తిగత కేసుల విషయానికొస్తే, 18.02.2021 నాటి ఉత్తర్వు, ముఖ్యంగా, "బాధిత పోటీదారుల అభ్యర్థులను పునఃపరిశీలించడం మరియు పునరుద్ధరించడం" కు సంబంధించినంతవరకు పక్కన పెట్టబడింది. ఎన్నికల ప్రవర్తనా నియమావళి 2006లోని రూల్ 16, రూల్స్ 62 నుంచి 64 ప్రకారం ఇప్పటి వరకు నిలిపివేసిన అభ్యర్థుల ఎన్నికను వెంటనే ప్రకటించాలి/ ధృవీకరించాలి. చట్టప్రకారం ఏర్పాటు చేసిన కోర్టు/ట్రిబ్యునల్ లో తగిన ప్రొసీడింగ్స్ దాఖలు చేయడం ద్వారా ప్రత్యర్థులు దీనిని వ్యతిరేకించవచ్చు.

పై అన్ని కారణాల వల్ల, రిట్ పిటిషన్ల బ్యాచ్ అనుమతించబడింది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు.

ఫలితంగా పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాల్సి ఉంటుంది.

జస్టిస్. **డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు,**

తేది: 16.03.2021

గమనిక: ఎల్ ఆర్ కాపీ మార్క్ చేయాలి

బి/ఓ ఎస్.ఎస్.వి.